

**FAGLIG KOMMENTAR TIL REGERINGENS UDSPIL
FOLKETS SKOLE: FAGLIGHED, DANNELSE OG FRIHED**

Oktober 2018

Kvalitet i undervisningen

Regeringens udspil *Folkets skole: Faglighed, dannelse og frihed* udtrykker en ambition om at styrke fagligheden i bl.a. naturfag samtidig med, at der gives øget frihed til skolerne, og der sker en reduktion af de faglige bindinger.

Danmarks Lærerforening medvirker gerne til at udfolde den ambition. Hvis vi ønsker en god folkeskole, skal vi sikre, at central styring erstattes med mere frihed til lokale beslutninger. Vi ser gerne, at lærerne og de enkelte skoler – i respekt for nationalt og kommunalt fastsatte målsætninger – i langt højere grad tager ansvar for konkrete beslutninger i og omkring undervisningen.

I denne faglige kommentar har vi med afsæt i lærernes professionelle viden og relevant forskning forholdt os til disse hovedelementer i regeringsudspillet.

1. Flexibilitet og undervisningstid
  - Timetal
  - Understøttende undervisning
  - § 16 b
2. Styrket faglighed
  - Naturfag
  - Læsekampagne
3. Reduktion af faglige bindinger
4. Selvstyre

Afslutningsvis har vi i dette dokument beskrevet nødvendigheden af politiske initiativer, der retter op på folkeskolens resurse-mæssige vilkår.

1. Flexibilitet og undervisningstid

Skolernes mulighed for at give eleverne et fagligt løft ved at prioritere kvalitet i undervisningen bør være retningsgivende for politiske beslutninger om at ændre på rammerne for elevernes timetal.

I den nuværende situation kan det give god mening at reducere i elevernes timetal, hvis det kan sikre en højere kvalitet i undervisningen.

De politiske målsætninger om mere bevægelse i undervisningen, åben skole, faglig fordybelse og lektiehjælp kan med fordel gøres til en del af undervisningen i fagene.

De politiske intentioner med konverteringsmuligheden i § 16 b beskrevet i forligspartiernes høringsbrev fra august 2016 bør som minimum fastholdes og gerne udvides.

Grundlaget for forslagene

Timetal

Det er væsentligere at fokusere på kvalitet end kvantitet, når det gælder undervisning. Den konklusion går igen og igen i international skoleforskning. Pasi Sahlberg, som er en af verdens absolut mest anerkendte forskere på området, dokumenterer fx i sin seneste bog¹, at amerikanske lærere underviser 25 % mere end finske lærere, og de amerikanske elever har flere timer end de finske elever, men deres udbytte er signifikant mindre.

Dansk deltagelse i internationale undersøgelser² dokumenterer, at den konklusion også gælder for danske elever.

I sammenfatningen af de danske resultater i PIRLS 2011 står der bl.a., at *elevernes årlige timetal er et ofte diskuteret forhold, men det har vist sig, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem erhvervede kompetencer og det tildelte timetal i skolen. Skolesystemer, der tildeler eleverne flere årlige undervisningstimer klarer sig ikke nødvendigvis bedre. Selv hvis man ser på det antal timer, der er afsat til undervisning i hovedsproget – i Danmark i dansk – inklusive den del af danskundervisningen, som specifikt går med læseundervisning, så er sammenhængen med elevernes læsekompetencer ikke entydig.*³

Det væsentligste for elevernes resultater er ikke mængden af tid, som de bruger på faget, men kvaliteten af deres undervisning. John Hattie har samlet statistik fra forskning af alverdens skolesystemer igennem 20 år. Han kaldte tilbage i 2013 forslaget om lange skoledage med understøttende undervisning for absurd.

John Hattie udtalte bl.a. *Det er irrelevant, om skoledagen er kort eller lang. Der findes intet bevis for, at det virker. Hvis Danmark går den vej, kan man komme til at spille en masse ressourcer, som en helbedsskole jo koster. Det er en absurd måde at forandre skolesystemet på, hvis man ikke tilsvarende forbedrer lærerne og deres effekt.*⁴

---

¹ Pasi Sahlberg. *Fire strategier til en bæredygtig skole*. 2018.

² Peter Allerup. *Danske 4. klasseelever i TIMMS 2011*. s. 94

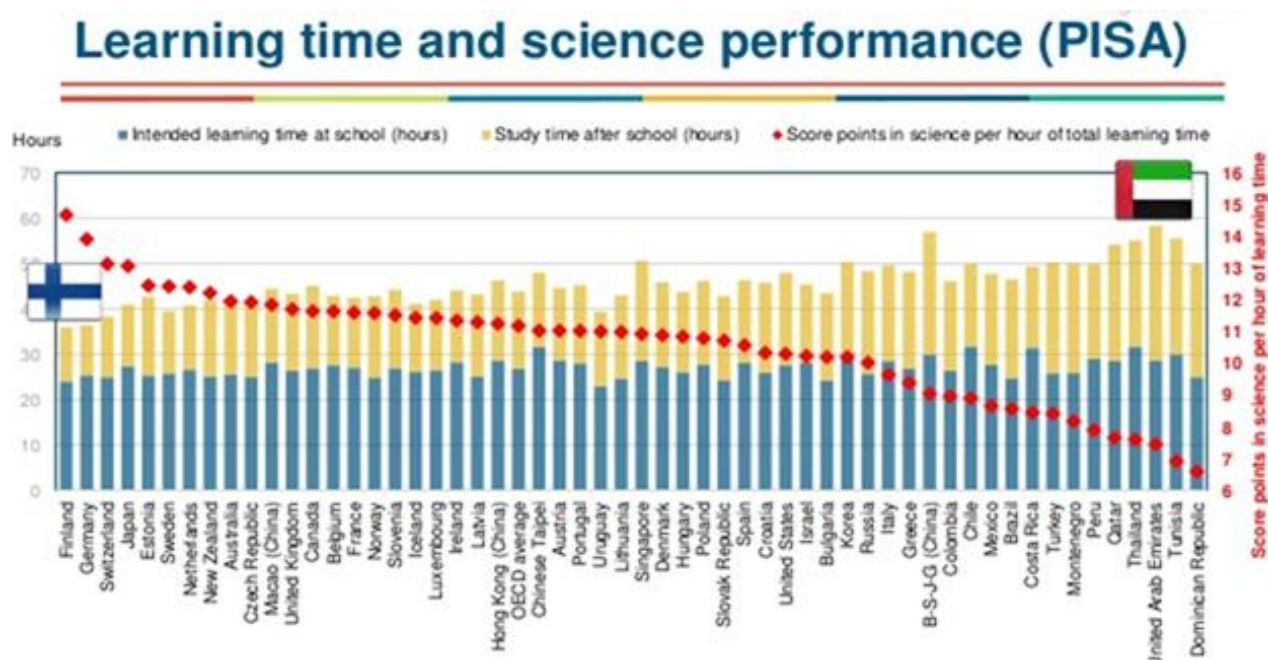
³ Jan Mejding og Louise Rønberg. *PIRLS 2011 – en sammenfatning*, s. 19.

⁴ Berlingske, torsdag den 18. april 2013,

John Hattie konkluderer med afsæt i sin gennemgang af metastudier, at det kræver nytænkning af, hvordan vi anvender lærernes resurser i og udenfor undervisningslokalet, hvis vi for alvor vil løfte eleverne.⁵

I de lande, der, der gør størst fremskridt med hensyn til elevernes resultater bruger lærerne 15-25 timer om ugen til at forbedre deres praksis ved at planlægge og engagere sig i analyser af elevernes læring, lektionsstudier, handleforskning og observationer af hinandens klasser.⁶

OECDs graf over relationen mellem elevresultater i naturfag og deres timetal illustrerer den manglende sammenhæng mellem timetal og resultater.⁷

I forbindelse med folkeskolelovsdrøftelserne i 2013 var mængden af undervisningstimer som nævnt ligeledes til diskussion. Helt usædvanligt følte de førende forskere, der stod for den danske del af PIRLS og TIMMS, sig nødsaget til at gå i medierne for at påtale politisk misbrug af deres resultater – og fremsende mails til politikere, hvor de skrev *Der er nemlig INTET forskningsmæssigt belæg for at have, at mere tid I SIG SELV sammen med læreren, smitter af på elevernes færdigheder. I undersøgelser af dette aspekt viser det sig, at det drejer sig om MERE KVALITET i den tid, elever og lærere tilbringer sammen. Så tid er altså ikke en kvalitet i sig selv, som nødvendigvis fører til en positiv ændring – nogle gange tværtimod.*⁸

⁵ John Hattie *Synlig læring* 2013, s. 257

⁶ Darling-Hammond *The flat world and education: How Americas commitment to equity will determine our future* 2010. S. 193

⁷ OECD: International Summit on the Teaching Profession 2018

⁸ Mail fra Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU) den 31. januar 2013

Mindre danske studier af skoledagens længde er i danske medier blevet udlagt som dokumentation for en sammenhæng mellem undervisningstimetallet og resultater. Det gælder fx et studie, som Rockwool Fonden fremlagde i september 2018.⁹ Denne og andre tilsvarende studier forholder sig imidlertid ikke til, hvordan vi anvender ressourcerne til at skabe mest kvalitet i elevernes undervisning. Studiet bygger på tiden før 2014, hvor der var knyttet en forberedelsesfaktor til den enkelte undervisningstime. Der var således en form for kvalitets sikring af den enkelte undervisningstime, der ikke længere findes.

Eskil Heinesen, der har ansvaret for studiet, tager da også selv afstand fra den udlægning, der har været i medierne. Han udtaler bl.a.: *Man kunne godt have den hypotese, at hvis man øger antallet af timer, men samtidig skærer i lærernes forberedelsestid, så vil det alt andet lige forringe kvaliteten af timerne og påvirke elevernes læring negativt.*¹⁰

Det kan konkluderes, at der er god dokumentation for, at det er tilrådeligt at sænke elevernes undervisningstimetallet og bruge de frigjorte ressourcer til at kvalificere undervisningen. Kvantitet i sig selv er ikke svaret på folkeskolens udfordringer. Skolerne skal derimod give eleverne kvalitet i alle de undervisningstimer, de har.

Understøttende undervisning

Det generelle billede fra følgeforskningsprogrammet er, at den understøttende undervisning fem år efter folkeskolereformens vedtagelse fortsat ikke fungerer som en kvalificeret del af elevernes undervisningsdag. Både ledere, lærere og pædagoger understreger, at de stadig savner forståelse af indholdet i den understøttende undervisning – og at forberedelsen af den ofte foregår ”ad hoc”.¹¹

De fleste skoler har med succes integreret bevægelse i den fagdelte undervisning. Det er ligeledes indtrykket, at mange skoler med fordel har indarbejdet andre elementer som åben skole, faglig fordybelse og lektiehjælp i undervisning i og på tværs af fagene.

Den understøttende undervisning skal jf. folkeskolelovens § 16a have sammenhæng med undervisningen i fagene og/eller styrke elevernes sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel. Alt det, som den understøttende undervisning skal, kan med fordel ske som en integreret del af den faglige undervisning.

DCUM skriver således i deres seneste årsrapport¹², *læreren skal være bevidst om at alle fag kan behyde aspekter af alle ting, og at eleverne vil opleve et stadigt dybere fællesskab i fagene, hvis de oplever nye aspekter, de lærer, som berigende.* DCUM skriver endvidere

---

⁹ Rockwoolfonden: *The timing of instruction time: Accumulated hours, timing and pupil achievement.* 2018

¹⁰ Eskil Heinesen i Folkeskolen 18. september 2018

¹¹ KORA. *En længere og mere varieret skoledag – Implementerings- og effektundersøgelse* 2017

¹² Dansk Center for Undervisningsmiljø. *Elevernes fællesskab og trivsel i skolen Analyser af Den Nationale Trivselsmåling s. 87* 2017

Fagligt fællesskab udelukker i sagens natur på ingen måde socialt fællesskab – ja, det både forudsætter og indebærer det direkte, hvis undervisningen skal fungere ordentligt. Der er således god grund til at se arbejdet med social trivsel, motivation og styrkelse af elevernes fællesskab som et grundelement i den fagdelte undervisning.

Siden august 2017 har halvtreds udvalgte skoler som et rammeforsøg fået lov at forkorte skoledagen ved at skære i den understøttende undervisning og bruge ressourcen, hvor skolen vurderede, at den gav mere kvalitet for elevernes undervisning.

De foreløbige tilkendegivelser fra skolerne tyder på, at forsøget bliver en stor succes. Stort set alle skole tilkendegiver, at de kortere skoledage i nogen eller høj grad har haft en positiv effekt på elevernes faglige udvikling – og har haft positiv effekt på elevernes trivsel.¹³ Det er indtrykket, at skolerne i høj grad selv har været i stand til at allokere de frigjorte ressourcer til tiltag, der har styrket kvaliteten af deres elevgruppers undervisning.

§ 16 b

Lovgiverne præciserede i august 2015 med brev til kommunerne deres intentioner med brugen af folkeskolelovens § 16 b. Den præcisering har været et godt eksempel på, hvordan øget fleksibilitet i lovgivning kan fremme kvalitative løsninger lokalt.¹⁴

Reglen anvendes i 82 pct. af landets kommuner. 87 pct. af forældrene, der har børn på skoler, der benytter reglen, er glade for det. I 90 pct. af kommunerne administreres anvendelsen af § 16 b af skolerne selv inden for eget budget.¹⁵ Den politiske præcisering af § 16 b har forbedret kommuner og skoler mulighed for at tilpasse skoledagen i de enkelte klasser, så den bedst muligt understøtter kvalitet i de pågældende elevers undervisning.

Regeringens forslag om reduktion af skoledagens længde kan derfor med fordel knyttes sammen med en justering af den nuværende bestemmelse om konvertering af understøttende undervisning. Flere partier i forligskredsen har fremlagt udspil, der omhandler større råderum til offentlige institutioner og de fagprofessionelle. Der er således et godt grundlag for, at man i forligskredsen følger op på de positive udmeldinger fra august 2015 og justerer lovgivningen, så den enkelte skole kan disponere over alle ressourcerne, der kommunalt er afsat til den understøttende undervisning.

Skolelederen i samarbejde med sine ansatte – under ansvar for skole- og kommunalbestyrelse – tager ansvar for at bruge midlerne, så det giver eleverne den mest kvalificerede undervisning.

---

¹³ Danmarks Lærerforening. *Analysenotat: Rammeforsøget for mere fleksible muligheder for tilrettelæggelse af skoledagen*, september 2018

¹⁴ Brev fra undervisningsminister Ellen Trane Nørby og forligskredsen til kommunalbestyrelserne af 26. august 2015

¹⁵ Epinion, september 2017

2. Styrket faglighed

En styrkelse af elevernes naturfaglige dannelse og læsekundskaber skal ske gennem indsatser, der bygger på et forpligtende samarbejde mellem folkeskolens parter.

Naturvidenskabens bidrag til elevernes dannelse skal fremmes på tværs af fagene. Det kan med fordel udtrykkes gennem en politisk målsætning.

Den politiske målsætning skal følges op af en konkret fælles indsats på det naturvidenskabelige og teknologiske område.

Skolerne skal tilbydes at deltage i en læsekampagne, der med fordel kan bygge på den viden, der lå til grund for "Vi læser for livet" og de erfaringer der blev gjort som følge af projektet.

Grundlaget for forslagene

Naturfag

Naturvidenskab og teknologi er en vigtig nøgle til Danmarks fortsatte vækst og velfærd står der i regeringsudspillet. Det er korrekt. Grundlæggende naturvidenskabelige og teknologiske kundskaber er også afgørende for, at kunne deltage i den demokratiske og for, at eleverne på det personlige plan kan forstå sig selv i forhold til omverden.

Der var derfor på årets Sorø-møde konsensus om, at den naturfaglige dannelse skulle styrkes i alle skolens fag¹⁶. Som tidligere beskrevet, så er det ikke timetallet i et fag, der er afgørende for elevernes udbytte. Det er derfor tvivlsomt om en central binding af timer er den rigtige vej til en styrkelse af naturfagligheden.

Kompetencedækningen i fag som natur/teknologi og geografi er desværre i dag relativt lav.¹⁷ Den problemstilling vil blive yderligere forværret, hvis man uden en forudgående efteruddannelsesindsats markant øger antallet af lærere med de nødvendige fagdidaktiske kvalifikationer.

Regeringen fremlagde i foråret 2018 en national naturfagsstrategi,¹⁸ der indeholdt mange gode forslag, som med fordel kunne omsættes til et indsatsområde for folkeskolen. Et indsatsområde som fx Astra¹⁹ i samarbejde med folkeskolens parter kunne konkretisere.

I indsatsen kunne fx indgå:

- Vejledningsmateriale, der giver skolerne et solidt grundlag for at arbejde med naturfagsdidaktisk og teknologisk samtænkning på tværs af fag.
- Fagdidaktiske vejledere, der kan medvirke til at fastholde og udvikle det faglige miljø på den enkelte skole.
- Nye eksamensformer, der afspejler den faglige forståelse og de problemløsningsevner, der er beskrevet i fagenes formål.

---

¹⁶ Undervisningsministeriet *Ind i naturen – program og referat fra Sorø-mødet 2018*

¹⁷ Undervisningsministeriet *Kompetencedækning i folkeskolen 2016/17*

¹⁸ Regeringen: *Den nationale naturvidenskabsstrategi* 13. marts 2018

¹⁹ Astra er det nationale center for læring i natur, teknik og sundhed i Danmark. Astra har fokus på at styrke undervisningen i de naturvidenskabelige fag til gavn for hele samfundet.

- Kortlægning af naturfagslokaler på alle skoler, som afsæt for en handlingsplan, så alle elever modtager naturfags- og teknologiundervisning i optimale rammer.
- Dialog med erhvervslivet om naturfags- og teknologiaktiviteter under åben skole
- Fagdidaktisk løft af lærernes grund- og efteruddannelse på det naturfaglige og teknologiske område

En lang række kapitalstærke fonde har de seneste år vist øget interesse for at bidrage til et løft af naturvidenskab og teknologi i folkeskolen. Det kunne danne grundlag for et forpligtende samarbejde blandt folkeskolens parter, der gav afsæt for, at alle elever får undervisning i naturvidenskab og teknologi af høj kvalitet.

Læsekampagne

PIRLS 2016 dokumenterer desværre, at de elever, der har haft deres læseindlæring efter 2013, ikke opnår samme resultater, som deres ældre kammerater.²⁰ Det er især bekymrende, at gruppen af svage læsere er steget siden folkeskolelovsændringerne i 2013.

Der er derfor god grund til en fornyet indsats, der tilfører skolerne viden og ressourcer til at løfte elevernes læsefærdigheder og læselyst. Indsatsen bør tilrettelægges, så den enkelte skole træffer beslutning, om hvordan den vil benytte de forskellige tiltag, der udarbejdes i forbindelse med indsatsen.

Danmarks Lærerforening har tidligere gennemført projektet *Vi læser for livet*. Danmarks Evalueringsinstitut evaluerede indsatsen og peger i deres afrapportering på, hvordan engagementet og ejerskabet til løsninger på den enkelte skole var afgørende for resultaterne. Den viden bør bringes ind i en ny indsats.²¹

---

²⁰ Jan Mejding, Katja Neubert og Randi Larsen, *PIRLS 2016 Sammenfatning*

²¹ EVA *Vi læser for livet En virkningsevaluering af en læseindsats 2012*

3. Reduktion af faglige bindinger

En reduktion af de faglige bindinger vil styrke skolernes grundlag for samarbejde med forældrene og drøftelsen med eleverne om deres udbytte af undervisningen.

Klasselæreren kan med fordel tillægges ansvaret for, at elever og forældre regelmæssigt får et koordineret grundlag for dialogen om elevernes udbytte af undervisningen.

Der bør ikke være centrale bindinger dialogen mellem skole og hjem. Rammerne skal fastlægges på den enkelte skole.

Test, der anvendes i skolen, skal kunne bruges som pædagogisk redskab for læreren. De nationale test bør derfor afløses af kvalificerede diagnostiske test.

Lærerne udarbejder en profil for elevernes faglige niveau i alle fag og klasser for dermed at skabe åbenhed om det faglige niveau på skolerne.

Grundlaget for forslagene

Det er udtryk for sund fornuft, at tværgående emner kun indgår i de fag, der opleves som relevante for emnet. Det er i vidt omfang i overensstemmelse med det, der allerede er praksis på landets skoler. Der er imidlertid grundlag for andre initiativer for at reducere uhensigtsmæssige faglige bindinger.

Forligskredsen indgik i juni 2017 en aftale om at løse bindingerne i Fælles Mål. Aftalen har vist sig at være et godt afsæt for, at skolens parter centralt og lokalt har påtaget sig et fornyet ansvar for at sikre fornyet respekt om skolen og de fagprofessionelles arbejde.

Folkeskolens parter har i Rådgivningsgruppen for Fælles Mål sammen med andre eksperter omsat lovændringerne til pejlemærker for, hvordan skolerne kan udvikle en ny praksis, hvor didaktisk frihed, pædagogisk ekspertise og professionel dommekraft står centralt, og hvor værdierne i folkeskolens formålsparagraf i højere grad er bærende i arbejdet med tilrettelæggelse, gennemførelse og evalueringen af undervisningen – samtidig med at de har høje forventninger til eleverne og til folkeskolen.²²

Den erfaring bør bruges til at fremme lokal frihed på andre områder. En frihed, der fremmer, at ledere og lærere får et øget professionelt ansvar for at træffe de nødvendige faglige valg i og omkring undervisningen.

Som regeringen beskriver i oplægget *Færre regler og mindre bureaukrati*, så er der også i folkeskolen uhensigtsmæssige registreringskrav, der hindrer lærere og ledere i at udfolde deres faglighed. Regeringen peger i oplægget selv bl.a. på de nationale test og elevplanerne.

Elevplanen opleves som et unødigt omfattende dokumentationskrav, der kun i begrænset omfang fungerer efter hensigten.²³ Det er også grundigt dokumenteret, at de nationale test ikke er et velegnet pædagogisk redskab.²⁴

---

²² UVM *Dialogmateriale om Fælles Mål*, juni 2018

²³ Regeringen *Færre regler og mindre bureaukrati*, september 2018,

Meget tyder på, at elevplanerne i deres nuværende form er mere til skade end gavn - for specielt de fagligt svage elever.²⁵ Der er derfor god grund til at reducere de faglige bindinger, der er fastsat for elevplanen - og erstatte den med et brugbart redskab til dialog mellem skole, elev og forældre. De kan fx ske ved en ændring af § 13 b i folkeskoleloven, så det præciseres, at det er skolelederens ansvar i samarbejde med de ansatte og efter drøftelser i skolebestyrelsen at udarbejde rammer for dialogen med elever og forældre.

Frem til lovændringerne i 2013 indeholdt folkeskoleloven en bestemmelse, der fastslog klasselærerens ansvar for samarbejdet om tilrettelæggelsen af klassens undervisning. Denne bestemmelse kan med fordel genindføres og suppleres med en bestemmelse, der præciserer, at klasselæreren tager ansvar for, at elever og forældre regelmæssigt får et koordineret grundlag for dialogen om elevens kundskaber, færdigheder og sociale trivsel.

Resultaterne fra de nationale test indgår i skolernes kvalitetsrapporter. Testresultaterne berører kun en meget lille del af fagenes formål og mål. En mere kvalificeret indsigt i skolernes faglige resultater kan fremskaffes ved, at lærerne i alle fag indberetter deres vurdering af, hvordan det faglige niveau blandt eleverne klassen fordeler sig i.f.t. fagets formål og målbeskrivelser i Fælles Mål.

Lærernes professionelle dømmekraft bygger i nødvendigt omfang på evalueringsredskaber, som sikrer at elevens niveau fastlægges på baggrund af alle aspekter af fagets formål og mål. Til dette formål stiller ministeriet kvalificerede diagnostiske test til rådighed, som lærerne kan bruge efter behov.

Skolelederen summerer fordelingen for de enkelte fag og klasser og indrapporterer tallene til kommunen, som videreformidler kommunens profil til undervisningsministeren. Vi får hermed en langt bredere vurdering af elevernes faglige niveau i det enkelte fag, og vi får samtidig en vurdering af det faglige niveau i alle fag.

Efter finsk forbillede udarbejdes inden for særlige kerneområder en landsprofil af det faglige niveau, som lærerne kan måle deres elever i forhold til.

---

²⁴ DPU 10 år med nationale test - og fortsat plads til forbedring september 2016, Aarhus Universitet

²⁵ Stine Helms (U) *synlig evaluering i skolen. Et studie af elevplanens rekontekstualisering i praksis* RUC 2017

4. Selvstyre

Forsøg med øget selvstyre på skolerne skal øge skoleledernes mulighed for at tage ansvar for skolens udvikling sammen med de ansatte. Forsøgene bør indrettes, så de samtidig giver kommunalbestyrelsen en øget indsigt i skolernes hverdag – og fremmer forældrenes engagement om deres børns skole.

Forsøgene bør gennemføres i et mindre antal kommuner, hvor flere skoler deltager. Skal forsøgene have værdi kræver det opbakning fra såvel kommunalbestyrelse som forvaltning.

Det er vigtigt, at forsøgene har en kommunalpolitisk forankring, så forsøgene kan bruges som inspiration eventuelle ændringer af folkeskoleloven.

Skolebestyrelsens ansvar og opgaver skal fremgå af forsøgsrammen.

Grundlaget for forslagene

Regeringen foreslår, at der gøres forsøg med selvstyrende skoler med henblik på at få viden om, hvordan skoler med større frihedsgrader og mere rum til lokal ledelse kan løfte elevernes læring og trivsel.

Forslaget er i tråd med udspil fra andre flere partier om at genskabe dialogen og tilliden til lærere, ledere og andre grupper af offentligt ansatte. Der er generelt et positivt fokus på, at offentligt ansattes muligheder for at træffe professionelle valg bør være en hjørnesteen i den måde, den offentlige sektor styres på i de kommende år.²⁶

Den bevægelse må imidlertid ikke resultere i en mindre kommunalpolitisk interesse for skolens virke. Folkeskolen er en af kommunernes vigtigste institutioner – og en ikke ubetydelig investering. Kommunalbestyrelserne har en legitim interesse for, hvordan skolen fungerer.

Danmarks Lærerforening har arbejdet med dette tema i flere år²⁷ - og deler regeringens ønske om at få mere viden på området. Vi foreslår, at forsøgene koncentrerer om et mindre antal kommuner, hvor flere af kommunens folkeskoler deltager i en indsats, hvor skoleledere og medarbejdere får større råderum og ansvar for skolens udvikling – og til at bruge de resurser, der er til rådighed, på den måde, der efter en faglig vurdering er mest hensigtsmæssig.

Det er vores afsæt, at der fortsat skal være en kommunalpolitisk forankring af folkeskolen i de deltagende kommuner. Skolernes prioriteringer skal drøftes i skolebestyrelsen og forelægges kommunalbestyrelsen til godkendelse. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn på baggrund af den af kommunalbestyrelsens godkendte udviklingsplan.

---

²⁶ FTF Nye offentlige styring og ledelse – med borgerne og velfærd i centrum Juni 2018

²⁷ Danmarks Lærerforening Kvalitetssystem for folkeskole – en procesguide 2006

Resurser

En reel løsning af folkeskolens problemer indebærer, at der er politisk vilje til at se folkeskolens resurse-mæssige vilkår. Ændringer af folkeskoleloven må ikke fjerne fokus fra, at folkeskolen er resurse-mæssigt udfordret.

Siden skoleåret 2009/10 er femten procent af lærerstillingerne i folkeskolen nedlagt. I samme periode er elevtallet faldet med fem procent og skolens opgaver er vokset markant som følge af inklusion, langt flere timer til eleverne m.m. Konsekvenserne ser vi form af, at alt for mange lærere har valgt folkeskolen fra, så vi nu har betydelig mangel på lærere i alle regioner.

En øget frihed til skolerne til at allokere resurser fra understøttende undervisning til opgaver, der i højere grad øger kvaliteten af elevernes undervisning kan være en del af løsningen. Men der er samtidig behov for et økonomisk løft her og nu – og der er behov for en sikring, så ubalancen mellem folkeskolens opgaver og resurser ikke er tilbagevendende problem.

Folkeskoleloven fastlægger en række bestemmelser om undervisningens organisering og tilrettelæggelse. Det gælder bl.a. § 3a om støtte til elever med særlige behov, § 5 med specificerede krav om indhold og tilrettelæggelse af fagene, § 13 om regelmæssig underretning af hjemmene om elevernes faglige udbytte, § 13b om udarbejdelse af elevplaner § 13b og § 18, der indeholder en række specificerede krav om samarbejde og valg af undervisningsform, - metode, stofudvælgelse og materialer.

Disse bestemmelser giver en række rettigheder til eleverne og deres forældre. Dem kan hverken den enkelte kommune, den enkelte skoleleder eller den enkelte lærer fravige. Der må findes en løsning, som sikrer, at skolerne reelt har mulighed for på kvalificeret vis at løse de opgaver i og omkring undervisningen, som den enkelte elev og dets forældre har krav på i henhold til folkeskolelovens bestemmelser.